

Opvallende waarnemingen oktober-december 2006

Peter Spierenburg

Grote Zilverreigers in de polder

In november vertelde Mennobart van Eerden ons in zijn lezing over de Oostvaardersplassen dat er daar inmiddels meer dan 100 paar Grote Zilverreigers tot broeden komen. Zuid-Holland is een belangrijk wintergebied voor deze vogels. In verschillende Zuid-Hollandse polders is de Grote Zilverreiger een geregelde verschijning geworden. Maar in onze regio zagen we tot nu toe niet veel van de spectaculaire toename van deze soort.

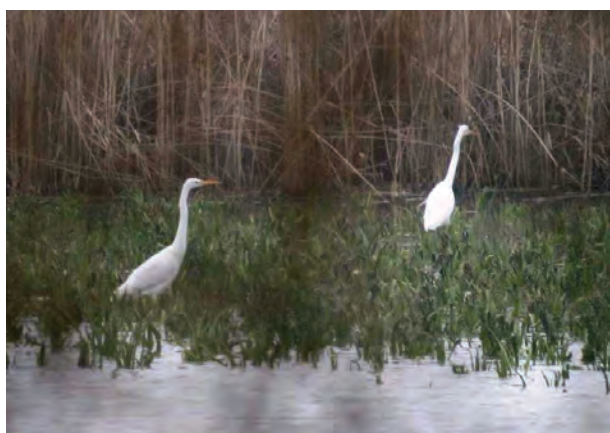

foto Mariska de Graaff

Afgelopen maanden lijkt hier in een kentering in te zijn gekomen. In oktober en november werden er verschillende malen overtrekkende Grote Zilverreigers waargenomen, over zee en over de duinen. In november dook er ook één op in Polder Hoogeweg. Ook in december was deze regelmatig te zien, met andere woorden, een overwinteraar! Af en toe waren er zelfs twee aanwezig in ons waarnemingsgebied.

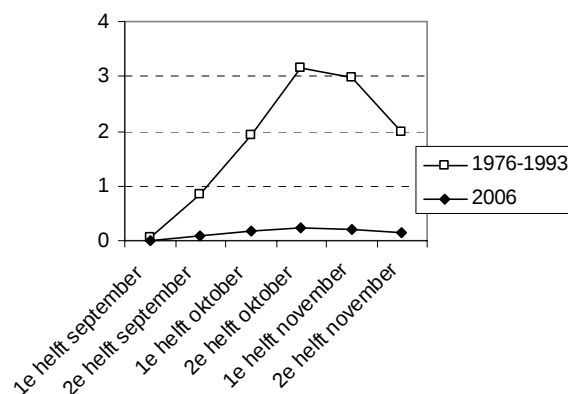
Ook rond Vliegveld Valkenburg ten zuiden van ons waarnemingsgebied verbleef er dit jaar voor het eerst een Grote Zilverreiger. Alle reden dus om te hopen op een jaarlijkse aanwezigheid in de winter van deze reiger in onze omgeving.

Najaarstrek ...?

Trektellers op de landtrektelposten langs de Hollandse kust keken begin oktober wat verdwaasd om zich heen. Waar bleven de golven Vinken en de massale binnenkomst van Koperwieken en Kramsvogels? Met het warme najaarsweer zijn veel vogels langer dan normaal in Scandinavië blijven hangen. Nooit eerder is er zoveel gespeculeerd over klimaatsverandering als dit

najaar, maar of nu ook het vertrouwde patroon van oktober als de maand van vogeltrek in de war geschopt worden? Twee tot drie weken later dan normaal kwamen de Vinken en Lijsters toch nog op gang. Tot in december was het merkbaar dat het trekseizoen was verlaat. Ligt normaal de trek dan al helemaal stil, dit jaar bracht december nog dagen met een opvallende doorkomst van Vinken en Kepen. Uiteindelijk bleven echte topdagen uit. Omdat ook invasiesoorten als Zwarte mees, Barmsijs en Kruisbek het volledig af lieten weten was het één van de slechtste trekseizoenen aan de Hollandse kust ooit. Een soort die van oudsher vooral bij landtrektellingen in de herfst wordt gezien is de IJsgors.

De afgelopen 10-15 jaar neemt het aantal waarnemingen sterk af. Dit jaar werden er bij de trektellingen vanaf de Puinhoop in totaal 3 opgemerkt, een aantal dat in de jaren tachtig heel normaal was voor een ochtend! Het ziet er naar uit dat de IJsgors soorten als Bonte Kraai en Frater achterna gaat. Dit waren voorheen vaste overwinteraars, ook in onze regio. Met de zachtere winters blijven deze soorten noordelijker hangen en bereiken ze ons land nauwelijks meer. Alles verandert in de natuur, maar toch wel jammer dat een ochtendje op de Puinhoop in de goede tijd niet meer garant staat voor een IJsgors.

Aantal IJsgorzen op landtrektelposten – vroeger en nu
(aantal per 10 teluren; bron: www.trektellen.nl)

Jagers over zee

Sinds het begin van de zeetrekellingen in Noordwijk is het REM-eiland steeds een markant referentiepunt geweest. “Is-ie al langs de REM” of “nu voor de REM” waren bekende uitdrukkingen uit de zeetrekhut. Zo konden de nodige bijzondere soorten aan elkaar worden aangewezen. Eind september is er aan een tijdperk een einde

gekomen, de REM is afgebroken. Dat was flink wennen voor de zeetrekters. Het seizoen bracht een aantal aardige dagen met 'echte' zeevogels als Grauwe Pijlstormvogel, Vaal Stormvogeltje, Vorkstaartmeeuw en verschillende jagers. Daarbij moet wel gezegd worden dat niet iedereen in de hut de bewuste vogel steeds tijdig in beeld had, vanwege het gemis van de REM. Een spectaculaire dag was 7 oktober, toen alle 4 soorten jagers voor de zeetrekthut verschenen, iets wat niet vaak gebeurt. Opvallend was dat het beeld, wat betreft de jagers, sterk afweek van dat van 2005. In dat jaar werden er boven zee veel Middelste Jagers gezien. De Middelste Jager is een broedvogel van de Arctische toendra. In jaren dat de lemmingen talrijk zijn en er voedsel in overvloed is brengt hij extra veel jongen groot. Het jaar 2005 was een bijzonder goed lemmingenjaar, met als gevolg dat er grote aantallen jonge Middelste Jagers voor onze kust verschenen en hier tot diep in de winter rond bleven zwerven. Grote Jagers daarentegen lieten zich nauwelijks zien in 2005. Dit jaar was het andersom. Nauwelijks (jonge) Middelste Jagers, maar volop Grote Jagers. In de zeetrekthut werden er op goede dagen tot 12 genoteerd. Dat het geduchte

rovers zijn werd onder andere opgemerkt bij de telpost Savoy in Katwijk. Tot twee keer toe werd hier gezien hoe een Grote Jager een Zilvermeeuw uit de lucht plukte, verdrong en opvrat! Grote Jagers werden in het verleden sporadisch gezien bij de zeetrekellingen, meestal maar enkele per seizoen.

Dat we er nu meer zien komt waarschijnlijk door de groei van de broedvogelpopulatie. De helft van wereldpopulatie van Grote Jagers broedt in Schotland en de aantallen zijn daar de afgelopen 30 jaar verdubbeld. Mooi die veranderingen in de natuur!

Invulformulier: Aankomst zomergasten 2007

Het Invulformulier voor de aankomst van de zomergasten in Noordwijk en omgeving is vanaf onze website te downloaden, waar ook het meest recente nummer van de Strandloper te vinden is. Eventueel is het formulier ook op te halen op het redactieadres van de Strandloper: Stakman Bossestraat 68 te Noordwijk.

De formulieren kunnen worden ingeleverd bij Peter Spierenburg, Hercules 88, 2221 MD in Katwijk.

Het REM-eiland nog in volle glorie !!

Foto's: KNZHRM Noordwijk

De REM wordt afgevoerd, 24 september 2006